

UNDER DANNEBROG

ORGAN FOR
SØVÆRN OG SØFART

3

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

Marineforeningens æresformand

Hans Kongelige Højhed
Prins Henrik

Marineforeningens hovedbestyrelse

Landsformand:

Kommandørkaptajn Kai Hertz
Ramsvej 44, Ramløse
3200 Helsingør
Tlf. 03 - 11 21 97

Landsnæstformand:

Distriktschef Torben Jensen
Søndervangsvej 22, 2600 Glostrup
Tlf. 02 - 96 63 51

Landssekretær:

Ekspeditionssekretær Richard Borg
Strandboulevarden 3, 2100 København Ø
Tlf. 01 - TRIA 9351

Landskasserer:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå
Tlf. 03 - 24 77 76

Distrikt I (Storkøbenhavn):

Postbud Flemming Petersen
Strandengen 34, 1, 4000 Roskilde
Tlf. 03 - 35 92 73

Distrikt II (Nordsjælland):

Cykelhandler Ferd. Andreasen
Hansensvej 12, 3400 Hillerød
Tlf. 03 - 26 52 82

Distrikt III (Vestsjælland):

Overmekaniker Niels Bruus Sørensen
Æblehaven 21, 4220 Korsør
Tlf. 03 - 57 24 49

Distrikt IV (Sydsjælland):

El-montør Bent Hollænder
Hørvænget 42, 4690 Haslev
Tlf. 03 - 69 19 72

Distrikt V (Bornholm):

Forvalter Frode Bidstrup
Rosenvvej 13, 2., 3700 Rønne
Tlf. 03 - 95 28 98

Distrikt VI (Lolland-Falster):

Forretningsfører Eli Semberg
Frodesvej 6, 4900 Nakskov
Tlf. 03 - 92 03 15

Distrikt VII (Fyn):

Ingeniør Erik Fylling
Vestergade 19, 5000 Odense
Tlf. 09 - 12 14 60

Distrikt VIII (Sydøstjylland):

Fabrikant Mogens Burcharth
Pile Allé 17, 6000 Kolding
Tlf. 05 - 56 82 02

Distrikt IX (Sydvestjylland):

Fabrikant J. Heiberg-Mortensen
Holstebrovej 36, 6900 Skjern
Tlf. 07 - 35 06 44

Distrikt X (Midtjylland):

Arkitekt Jørgen Brøgger
Adelgade 7A, 8400 Ebeltoft
Tlf. 06 - 34 22 21

Distrikt XI (Nordvestjylland):

Lars Peter Kruse
Birkevænget 3, 7730 Hanstholm

Distrikt XII (Nordjylland):

Sejlmagermester Joe Jørgensen
Anchersvej 7, 9990 Skagen
Tlf. 08 - 44 14 51

Distrikt XIII (Oversøisk):

Bagermester Albert Echwald
Besser Hovedgade
8791 Tranebjerg, Samsø

Skytteudvalgsformand

Frisørmester J. Rosenfeldt Christensen
Sofielundsvej 1 B, 2600 Glostrup
Tlf. 02 - 96 05 64 og 96 27 70

Marineforeningens hovedkontor

Adresse:

Marineforeningen, Østergade 8
1100 København K. Tlf. 01 - 15 28 86

Kontortid:

Mandag, onsdag og fredag kl. 10 - 13

Postkonto:

Nr. 2 00 76 08

Under Dannebrog

Redaktion:

Kaj Lund, Bolbrovej 80
2960 Rungsted Kyst. Tlf. 02 - 86 37 51

Trykning:

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Algade 1G
4300 Holbæk. Tlf. 03 - 43 20 48

Forsiden

Motiv fra havneblokadens i København den 10. maj.

Foto: Kaj Lund.

Status

I sin beretning på sendemandsmødet den 21. maj i Skjern indledte landsformanden med at mindes de kammerater, som er gået bort i årets løb, og fremhævede enkelte, der gennem lang tids virke i foreningen havde været med til at præge denne. Derefter gjorde Kai Hertz status:

– Antallet af afdelinger er nu 80, én mere end sidste år, idet Nyborg er genopstået efter at have ligget i dvale i nogle år.

I årets løb har der i alt været 663 udmeldinger – flest af naturlige årsager (dødsfald eller flytning). Til gengæld har vi fået 715 nye medlemmer, altså en nettotilgang på 52. I januar indmeldtes medlem nr. 50.000 siden 1913. Det skete på Bornholm.

Det er interessant, at afdelingerne har kunnet få ikke mindre end 715 nye medlemmer i løbet af et år, når man tager i betragtning, at antallet af værnepligtige bliver mindre år for år.

Den tanke har været fremme, at Marineforeningen i fremtiden ikke udelukkende kan være baseret på tidligere værnepligtige, men at man også bør tænke på de faste folk. Søværnet går mere og mere over til fast ansat personel, fordi vore skibe er fyldt med teknik, og det kan man ikke nå at få tilstrækkeligt kendskab til i den korte værnepligtstid.

Fremgangen i medlemstallet må ikke friste afdelingerne til at lægge hænderne i skødet. Der må stadig virkes for ved hvervelse af nye medlemmer at holde trit med den uundgåelige afgang.

Balancen er afhængig af det udadvendte propagandamæssige virke. Foreningen må henlede opmærksomheden på sin eksistens og tiltrække nye medlemmer. Hertil kommer det idérige program for at fastholde medlemmernes interesse og forbliven. Her er det ikke alene bestyrelsens anstrengelser der tæller, men også det enkelte medlems medleven i bestyrelsens ar-

rangementer. En afdelings liv og livskraft er resultatet af et sammenspil mellem bestyrelsens oplæg og medlemmernes positive indstilling til ved deltagelse at hjælpe bestyrelsen og indgyde den lyst og mod til fortsat indsats.

Som det fremgår af referater i Under Dannebrog, er der mange eksempler på godt liv i afdelingerne, og i referaterne kan der være adskillige impulser at hente fra afdeling til afdeling.

Der er nogle træk, der fortjener at fremhæves for yderligere at udbygge dem i fremtiden: Det voksende samvirke afdelinger imellem og det sidste år omtalte voksende samarbejde med soldaterforeningerne ved fællesarrangementer har været gavnligt ved at puste nyt liv over sammenkomsterne. Dette er i særdeleshed af værdi for de mindre afdelinger.

Som det fremgår af referater og beretninger fra afdelingerne, kommer vi ikke uden om *marinestuernes* betydning. Der kan være flere grunde til en marinestues flytning og midlertidige nedlæggelse, men det spores straks på foreningslivet at måtte savne det sædvanlige samlingssted.

Om aktivitet i det mere udadvendte virke erindres om deltagelse ved markering af nationale dage og ved lokale mærkedage og arrangementer samt om virksomhed ved danske og udenlandske orlogsskibes besøg.

Af særlige begivenheder i årets løb fremhævede landsformanden mindehøjtidelighederne i København og Køge for Niels Juel og Slaget i Køge Bugt, det nordiske kammeratskabsstævne i Ystad, jubilærstævnet, landsskyttestævnet, flytningen af hovedkontoret i december 1977 fra Bredgade 29 til Østergade 8, og indvielsen af de nye lokaler den 30. april i år med en reception i anledning af Marineforeningens 65 års jubilæum.

Sendemandsmødet i Skjern

Ved mødet i Skjern den 21. maj 1978 deltog 78 sendemænd med tilsammen 237 stemmer. – Med akklamation valgtes orlogskaptajn J. K. Olsen til dirigent.

Efter landsformandens beretning (se side 3) forelagde landskassereren det reviderede årsregnskab, hvoraf fremgik, at de fleste faste udgiftsposter var steget med ca. 8 pct. i takt med den almindelige prisudvikling. Af ekstraordinære udgifter fremhævedes hovedkontorets flytning, der imidlertid kun kostede kr. 1.160,80 kr. til sammenligning med flytningen i 1971. Den havde kostet det firedobbelte. Flytningen i december 1977 blev gennemført så billigt takket være en enestående frivillig indsats af kammerater fra Københavns og Glostrups afdelinger.

Status udviste et fald på kr. 3.046,28, hvilket blandt andet skyldtes et glædeligt fald i posten »tilgodehavender hos afdelingerne«. Dette er en glædelig udvikling, og Kurt Flatau benyttede lejligheden til at rette en tak til de – efterhånden mange – afdelinger, der hvert år efterkommer anmodningen om at indbetale kontingentet så tidligt på året som muligt.

Regnskabet blev godkendt med 227 stemmer mod 10.

Baseret på budgettet for 1979, som blev godkendt på hovedbestyrelsesmødet i oktober, foreslog hovedbestyrelsen kontingentet fra 1. januar 1979 fastsat til kr. 24,00 årligt. Dette blev vedtaget med 160 stemmer for og 73 imod.

Et forslag om at forhøje indskuddet fra kr. 15,00 til kr. 20,00 blev ligeledes vedtaget.

Man vedtog endvidere med akklamation, at næste års sendemandsmøde skulle afholdes i Randers. Der forelå en invitation fra Randers afdeling, som i 1979 fylder 60 år.

Et forslag om, at afdelinger, der ikke er repræsenteret ved et sendemandsmøde, kan afgive stemme pr. brev eller ved talsmand, blev nedstemt med 175 stemmer mod 17.

Ligeledes nedstemtes (med 161 stemmer mod 53) et ændringsforslag til lovenes § 16 gående ud på, at ethvert distrikt skulle lade sig repræsentere ved et antal sendemænd.

Samme skæbne fik et forslag om at afvikle sendemandsmøderne på en enkelt dag. Modstanderne argumenterede, at det næppe ville give færre overnatninger eller udgifter.

Et forslag om afskaffelse af forskellen på »tegn og emblemer« til kammeraterne affødte følgende forklaring fra landsformanden:

– Vi har kun to former, begge med varianter. Vi har medlemseblemet, og dette kan blive forsynet med bånd eller spænde, der viser, at man har været medlem i 25 år, 40 år, 50 år osv.

Et æresemblem gives inden for en afdeling i henhold til lovene, som siger, at medlemmer, der har gjort sig særligt fortjent af afdelingen, efter forslag fra afdelingsbestyrelsen kan udnævnes til æresmedlemmer. Det er afdelingsbestyrelserne, der udnævner æresmedlemmer. Det eneste vi beder om, er at emblemet bliver bestilt gennem hovedkontoret, så der kan holdes regnskab med, hvem der er æresmedlemmer.

En anden ting er, at der på opfordring blev indstiftet et hæderstegn, idet man manglede noget til at give også uden for afdelingerne.

Derefter bortfaldt forslaget om at afskaffe forskellen på emblemer, og for hæderstegnets vedkommende vedtog man med stort flertal, at afdelingernes bestyrelse skulle sende indstilling til Hovedbestyrelsen.

Under punktvalget af hovedbestyrelsesmedlemmer oplyses: I Distrikt I er genvalgt Flemming Petersen, Roskilde, med Jappe, Frederiksberg, som suppleant.

I Distrikt VI er genvalgt Seeberg, Nakskov, med Madsen, Nykøbing F, som ny suppleant.

I Distrikt X er J. Brøgger, Ebeltoft, nyvalgt med Schytte Hansen, Randers, som suppleant.

I Distrikt XI er Lars Kruse, Hanstholm, nyvalgt med Poul M. Hansen, Nykøbing M, som ny suppleant.

Til landsnæstformand genvalgtes Torben Jensen, Glostrup, med akklamation.

Til revisor og revisorsuppleant genvalgtes med akklamation henholdsvis Valdemar Olsen, Kgs. Lyngby, og S. Worm-Petersen, Gentofte.

Ny landsformand i 1979

Til næste år er landsformanden på valg, og når min periode er udløbet, ønsker jeg ikke at fortsætte, udtalte kommandørkaptajn Kai Hertz. – Gennem nogen tid har jeg prøvet at finde en afløser, og det er sket. Jeg har fundet kommandør Preben Heise, Korsør.

Hertil havde Preben Heise at bemærke: – Da der er mange af jer, som ikke kender mig, vil jeg fortælle, at da jeg for 2 år siden fik opfordringen til at følge efter og løfte den tunge arv, var det med nogen betænkelighed, men for det første, siger jeg ja, fordi jeg betragter det som en store ære, for det andet var K. Hertz skoleofficer på Søværnets Officersskole, da jeg mødte der, så jeg

betragter det næsten som en ordre. Det væsentlige for mig er, at jeg tror at Marineforeningen har en meget stor betydning i dagens Danmark.

Marineforeningens medlemstal overstiger den af Ministeriet fastsatte personelnorm for Søværnet, der er på ca. 7.500. Marineforeningen kunne faktisk bemandle hele Søværnet i dag, hvis de andre går hjem.

Jeg tror at dette medlemstal skal man være tilfreds

med, selv om vi skal prøve på at få det op. Grunden til mit endelige ja er, at jeg overværede et Hovedbestyrelsesmøde med en Hovedbestyrelse, der er sammensat af ældre erfarne mænd med mange år i Marineforeningen bag sig, og yngre dynamiske kræfter, der er villige til at gøre en indsats for at føre det videre, og dem vil jeg gerne hjælpe.

Tak for tilliden.

Jubilarstævnet 1978

Søndag den 27. august afholder Marineforeningen jubilarstævne på Holmen til minde om indkaldelsen til tjeneste ved Søværnet. I år er det årgangene 1973 - 1968 - 1963 - 1958 - 1953 - 1948 - 1943 - 1938 - 1933 - osv.

Marineforeningen indbyder alle jubilarer til at deltage. Det er ikke nødvendigt at være medlem af Marineforeningen, men da ikke alle jubilarens adresser er foreningen bekendt, henstilles det til interesserede at hjælpe med at skaffe så stor tilslutning som muligt. Husk, det er den personlige kontakt fra kammerat til kammerat, der nytter mest, så skriv til kammeraterne og foreslå, at I mødes på Holmen søndag den 27. august for at genopfriske de fornøjelige minder fra dengang. - Dagens program ser således ud:

Kl. 10.30: Møde ved Værftsbrovagten for enden af Prinsessegade (buslinie 8). Her afholdes parade for chefen for Flådestationen og Marineforeningens landsformand. I forbindelse med en kort andagt vil der blive lagt en krans ved mindestenen for militært og civilt personel, der satte livet til 1940-45. Umiddelbart herefter afmarcheres med Kvindelige Marineres Musikkorps i spidsen, og turen går, efter et besøg i Søværnets museum i Bohlendackhuset, forbi de kendte steder på Holmen til Søværnets kaserne.

Kl. 13.00: Frokost på kaserne.

Kl. 15.30 (ca.): Slutter jubilarstævnet 1978.

Prisen for deltagelse i stævnet er *kr. 60,00 pr. deltager*. Dette beløb dækker deltagelse i jubilarparaden, jubilarfrokost på Marinekasernen - bestående af bixsemad

m/ spejlæg, 2 øl, 2 snapse, kaffe og ostemad samt diverse udgifter til musik, dekoration, til- og afrigning af spisesal, materiel og tryksager m.m.

Af hensyn til tilrettelæggelsen er det absolut nødvendigt, at man tilmelder sig på forhånd med *navn, nøjagtig adresse samt årgang*.

Tilmelding

Tilmelding - som er bindende - skal ske senest *fredag den 18. august* til Danmarks Marineforening, Østergade 8, 1100 København K. Tlf. 01 - 15 28 86. Kontortid mandag, onsdag og fredag kl. 10.00 - 13.00.

10.00 - 13.00.

Tilmeldingen sker hurtigst og nemmest ved at indbetale beløbet på foreningens postkonto-nr. 2 00 16 08 eller ved indsendelse af check/postanvisning, eller ved personlig henvendelse på kontoret. Billet og program vil da omgående blive tilsendt eller udleveret. Kontoret er åbent mandag, onsdag og fredag kl. 10.00 - 13.00.

Efter mandag den 21. august tilsendes billetter ikke, men vil blive udleveret i Værftsbrovagten på stævnedagen mod gyldig kvittering fra postvæsenet for beløbet indbetaling. Af hensyn til indkøb af proviant er mandag den 21. august fastsat som sidste frist for tilmelding.

Ved stævnet er der mulighed for at købe 25, 40 og 50 års jubilæumstegn, når dokumentation for indkaldelsesår forevises.

Fra Hovedbestyrelsen

Landsskyttestævnet 1978

Stævnet afholdes i år i Kalundborg-Hallen den 9. og 10. september. Officiel indbydelse vil blive udsendt direkte til afdelingerne i begyndelsen af august. Man håber, at alle skyttelav vil møde op. Eventuelle nye skyttelav, der ønsker at deltage, kan indhente udførlige oplysninger hos skytteudvalgsformanden J. Rosen-

feldt Christensen, Hovedvejen 65, 2600 Glostrup. Telefon 02 - 96 05 64.

Næste nummer af Under Dannebrog

Artikler og illustrationer til »Under Dannebrog« nummer 4/1978 skal være redaktionen i hænde senest 15. oktober.

Roerne fra Søværnets Konstabelskole slapper af før finalen.

Den årlige travaljekaproning

Et hold fra Søværnet var i år kun tre sekunder fra sejren, der ellers en årrække traditionelt er tilfaldet et af de stærke hold fra handelsflåden eller fiskeriet.

Den treogtyvende kaproning i Københavns havn, arrangeret af Handelsflådens Velfærdsråd i samarbejde med Havnevæsenet, Søværnet, Skandinavisk Linietafik og Tuborg Bryggerierne, fandt sted onsdag den 7. juni. Ni mandskaber stillede denne gang til konkurrence på den ca. 1000 meter lange distance fra Færgen Nord til Tuborg Havn.

Søværnet havde stillet robåde og fire hjælpefartøjer til rådighed, medens Havnevæsenets »Portos« optrådte som pressebåd. Der blev trukket lod om båd og bane, og derefter blev der gjort klar til start med kaptajnlojtnant Poul Bolmgreen fra Stevnfortet som starter og banedommer.

Første heat blev vundet af Hundestedfiskerne (5.15 min.) foran Kongeskibet Dannebrog (5.42 min.) og M/S Prinsesse Margrethe (6.22 min.).

Andet heat blev vundet af favoritterne fra Jydsk Færgefart, Grenå-Hundested Linien (5.00 min.) med Kongeskibets roere rejser masser af skumsprøjt.

Søværnets Konstabelskole (5.03 min.) og Københavns Havnevæsen 5.13 min.) på de næste pladser.

Københavns Navigationsskoles hold vandt tredje heat i tiden 5.25 min., foran ØK (5.33 min.) og Stevnfortet (5.36 min.).

De tre vindere samt det mandskab, der havde opnået bedst tid på andenpladsen, Søværnets Konstabelskole, var klar til finalen, og den blev så spændende som ventet. Det rutinerede mandskab fra Jydsk Færgefart vandt i den fine tid 5.03 min. foran Søværnets Konstabelskole, der brugte 5.06 min. Hundestedfiskerne, som havde vundet i 1975 og 1977, måtte overraskende nøjes med tredjepladsen i tiden 5.08 min., og Københavns Navigationsskole blev nummer fire i tiden 5.21 min.

Søværnets Konstabelskole var kaproningens store overraskelse. Holdet leverede smuk og effektiv roning, og det var en flot præstation at vise større udholdenhed end de seje Hundested-fiskere og at være en meget alvorlig trussel mod de sejrsvante færgefolk – endda to gange i træk.

Den nye marinestue i Thyborøn

Som tidligere meddelt af Carlo F. Olesen fik afdelingen den 18. februar et stort ønske opfyldt, da man kunne indvi marinestuen i et lokale, som var stillet til rådighed på Hotel Thyborøn.

I et senere brev fortæller Hilmer Thomsen, at afdelingen siden sidst har haft den glæde at kunne overrække formanden, Lars Christian Jensen, Marineforeningens hæderstegn.

Samtidig oplyses, at man har modtaget et stort antal gaver til dekoration af den nye marinestue. Således har man modtaget en ankerlanterne af Peter Jacobsen, en redningskrans af J. Christian Mikkelsen, en gammel skibsslog af Carlo Olesen, en maskintelegraf af kaptajn Blokhøj, et kompas på opsats af Kurt Madsen, et sladrekompas og en lanterne af Poul Petersen, to minehorn af Sigurd Madsen samt af værtparret en navneplade, to skibslamper med kupler, sejskibsbilleder, platter m.m.

Foruden mange andre gaver i form af bøger, fotos og platter har man modtaget forskellige smukke dekora-tionsgenstande til udlån, blandt andet et skibsrat, et flaskeskib, et orlogsflæg med stang, en pejlskive og nogle gamle skibsnavneplader.

Det pynter alt sammen.

En vinter med »Islands Falk« 1918

AF PREBEN HANSEN

En kold, blæsende mandag i januar 1918 stod »Islands Falk« ud på sin vinterinspektion omkring Færøerne og Island. Holmens provst Fenger havde lige afsluttet en kortvarig afskedsandagt i officersmessen, da man hørte skibsgrisen »øffe« gennem skyligtet. Det lettede lidt på den lidt dystre stemning ved tanken om det forestående tog til vore nordlige barske besiddelser.

Første verdenskrig var langt fra afsluttet. Til søs opererede de tyske undervandsbåde, og store engelske minespæringer i Nordsøen gjorde det nødvendigt at sejle op langs den svenske og norske kyst, før man på højde med Bergen kunne stikke ret vestpå til Færøerne.

Min far, der var chef, havde mange private kommissioner til gamle bekendte på Færøerne. Det var ikke så mærkeligt. Han havde nemlig ført postdamperen »Tjaldur« fra 1912 til 14, hvor han var uden for nummer fra Marinen.

Min mor og vi børn havde været med nogle gange om sommeren. Og den sidste tur var meget dramatisk, da krigen for alvor brød ud, medens vi var i Thorshavn. Det ene telegram mere foruroligende end det næste indløb med korte mellemrum og kulminerede med Englands krigserklæring til Tyskland.

Om bord befandt sig to engelske officerer, som måtte afbryde deres laksefiskeri, og et par tyskere, hvoraf den ene på grund af sit brovtende prøjsiske væsen gik under navnet »spionen« blandt folk på Færøerne.

På vej mod Leith, da konfrontationen mellem de krigsførende parter om bord var ved at gå over til håndgribeligheder, måtte far lægge sig imellem, idet »Tjaldur« trods alt var neutralt område.

Der var derfor almindelig glæde, da prisemandskab i Leith kom om bord og hapsede de to centralmagtspassagerer. Jeg, der da var 12 år, husker tydeligt episoden samt den voldsomme aktivitet i havnen.

Vi blev lodset ind af en torpedobåd og kom ind i dokkerne, hvor der herskede stor travlhed om bord på de mange flådeenheder. Og jeg mindes også, at højlanderne havde slået lejre med fuld feltmæssig udrustning i Princess Street Garden med telte og våben.

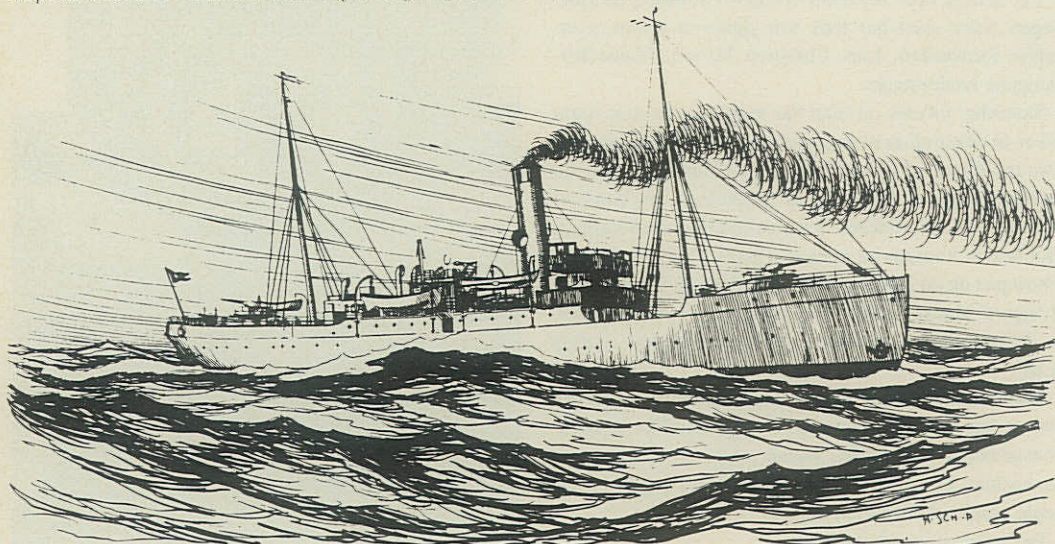
Men nu tilbage til »Islands Falk«. Efter farten op langs den norske kyst løb den ind til Bergen, hvor flere passagerer til Færøerne og Island kom om bord. Lørdag den 26. januar gik den til ankers ud for Thorshavn.

Far var straks i land og konfererede med amtmand Rytter og sorenskriver Thygesen. Efter et kortere ophold fortsatte skibet til Island under svær slingerage.

Vestmannaøerne kunne ikke anløbes, da havet var som en heksekedel. Kom så den 2. februar til Reykjavik. De følgende dage udfoldede der sig en voldsom selskabelighed, da far også havde en masse hilsener og breve med fra danske pårørende.

Selv havde han også meget travlt med mange kommissioner og indkøb af ting, som ikke kunne fås hjem-

Inspektionsskibet »Islands Falk«, efter tegning af H. Schøster-Pedersen.

me. Deriblandt petroleum. Blandt meget andet fik vi så meget sytråd, at det kunne forslå mange år fremover.

Den 9. februar tog far afsked med minister Magnusen og Bjørnson medbringende nogle passagerer til Vestmannaøerne og Færøerne.

Efter ankomsten til Thorshavn den 17. februar kom der telefonbud, at der var set en havarist ved St. Dimon, men da det blæste en orkan fra syd med forfærdelig strømsø og regntykning, lykkedes det ikke at finde havaristen. Selv fik »Falken« en så voldsom sø imod sig, at agterenden kom ud af vandet, og fik søen over sig. Bådene havarede, og porcelænet gik sig en tur i messen.

Dagen efter kom der besked om, at havaristen var en engelsk skonnert, som var totalt forlist, og lig og vragsod var drevet i land på Sandø.

Den 20. februar var det nordvestlig snestorm. Samme aften kom et hollandsk panserskib »Hertog Hendrik« til Kongshavn. Der blev udvekslet radiotelegrammer med chefen, kommandør de Joncheere.

Det var på vej til Java med 800 kolonisoldater om bord, men på grund af krigen måtte det lægge vejen om op langs den norske kyst og over til Færøerne, før det kunne sætte kursen mod Panamakanalen.

De følgende dage mødtes de to chefer til middage på deres respektive skibe under de mest venskabelige former.

Da søen var meget voldsom, kom far tilbage til sit skib ved hjælp af en redningsstol på en line (»falderebet«).

Den 23. februar forlod »Hertog Hendrik« Thorshavn. Den 25. februar kom 100 fiskere om bord i Thorshavn, og med stor besvær blev de senere landsat i Trangisvaag efter storm med stærk slingerage over Dimonfjord.

Den 26. februar havde købmændene i Trangisvaag m.fl. arrangeret et meget flot bal til ære for far med tak fra købmændene, postvæsenet og lægerne. Det varede til kl. 04.00, men allerede kl. 08.00 lettede »Falken« med en masse passagerer.

Så blev det et Herrens vejr med snestorm fra syd-syd-ost. På vejen kom der et nødtelegram fra »Hertog Hendrik«, at den var havaret i Atlanten.

Kl. 06.00 blev passageren sat i land i Thorshavn, hvorefter »Falken« måtte fylde kul og kunne så kl. 02.00 nat afgå til undsætning af »Hertog Hendrik«, som man dog først traf kl. 10.00 formiddag den 28. februar.

Efter tilbagekomst til Thorshavn blev redningen festligholdt med middag, og til mandskabet kom tobak, kridtpiber og øl.

I det følgende gengives uddrag af kaptajn Sigurd Valdemar Hansens officielle beretning om bjergningsepisoden:

»Fra det hollandske panserskib »Hertog Hendrik« modtoges den 27. februar kl. 02.40 Em, et radiotelegram afsendt fra 62°N. br. 12°V. lgd. med meddelelse

Orlogskaptajn Sigurd Valdemar Hansen.

om, at dets styregrejer var totalt ødelagt under hård storm og med anmodning om at komme det til hjælp. Da der imidlertid ikke var nogen øjeblikkelig fare, og kulbeholdningen var ringe, fortsatte jeg rejsen til Thorshavn, satte post og passagerer i land og gik derefter til hulken ved Strender, hvor 36 tons kul indladedes til kl. 01.30 Em den 28. ds., og skibet afgik da for at opsøge »Hertog Hendrik«, idet der stadig var holdt radiotelegrafisk forbindelse med denne.

Skibene mødtes kl. 10.00 Fm. »Hertog Hendrik« kunne netop med halvkraft på styrbords maskine holde kurs med 5 knobs fart mod Myggenæs, idet det havarede ror lå fastsurret hårdt bagbord. Vinden var nordlig 5 med temmelig høj sø.

»Islands Falk« gik ifølge den hollandske chefs anmodning foran »Hertog Hendrik« til kl. 4.00 Em., da skibene var ret syd for Myggenæs. Den hollandske chef anmodede mig da om at tage »Hertog Hendrik« på slæb.

Da den ingen brugbare både havde, afhentedes dens manillatrosse herfra, og slæbningen påbegyndtes kl. 4.30 Em. Da dens ror lå hårdt bagbord, lagde den sig tværs på vor kurs, og dette i forbindelse med, at slæbetrossen måtte vises gennem vort agterklyds, gjorde det ganske umuligt for os at holde styr på skibet.

Trossen, der kun var påstukket en stålrådstrosse i »Hertog Hendrik«, sprængtes kl. 5.15 Em. Den blev imidlertid ført over påny og blev sat fast i »Hertog Hendrik«s ankerkæde, på hvilken der blev stukket 20

favne. Samtidig lod den hollandske chef roret bringe så nær midtskibs som muligt, men det blev dog stadig liggende bagbord, om end ikke helt i borde. Derfor førtes et styreanker ud fra »Hertog Hendrik«s agterende.

Kl. 7.30 Em. påbegyndtes slæbningen påny, men det viste sig umuligt at holde »Hertog Hendrik« på ret kurs, den faldt stadig tværs på vor kurs og tog fuldstændig magten fra »Islands Falk«. Under denne slæbning var strømmen vendt og satte hårdt ind mod Myggenæs, men det lykkedes at få skibene til at falde ud efter, så vi kom vel klar.

Kl. 9.30 Em. sprang manillatrossen på grund af den uregelmæssige strømsø. Da vinden nu var løjet af, mente den hollandske chef at kunne styre skibet ved hjælp af skruerne, og efter at »Hertog Hendrik« først havde drejet 3 - 4 gange hele cirklen rundt styrbord over, lykkedes det til sidst aft få nogenlunde styr på den med skruerne, og den hollandske chef anmodede da om, at »Islands Falk« af hensyn til strømforholdene ville gå foran og vise den sikreste vej.

Kl. 2 - 3 Fm. rundedes Myggenæs i 4 sømils afstand. Strømmen førte atter sydpå, og søen lagde sig efterhånden ganske, så sejladsen kunne fortsættes gennem Skopen og Nolsø Fjord, idet »Hertog Hendrik« stadig manøvrerede med skruerne, til skibene ankrede kl. 9.30 FM i Kongshavn.

Den hollandske chef udtalte sin tak for den ydede assistance og tilsendte besætningen gaver bestående af øl, cigarer og tobak og indrømmede, at det var umuligt at slæbe »Hertog Hendrik«, således som forholdene var.

Chefen meddelte mig, at skibet natten mellem den 25. og 26. februar havde mødt en voldsom orkan. Da skibet lå op mod søen med langsom fart, hørtes et voldsomt brag, og det viste sig, at de lejer, der bærer den lodrette overførsels-aksel fra styremaskinen til kvadranten var sprængt tillige med de arme, der bærer lejerne. Roret

slog meget hårdt, så det frygtedes, at hele agterstævnen skulle vrides, og styrerummet slås læk.

Det lykkedes at standse rorets bevægelser først ved hjælp af kulsække, der kastedes ned i styrerummet og derpå surredes med ståltrådstrosser. Skibet faldt tværs i søen og tog vand over sig, hvorved 5 både skylledes bort, og fartøjsdaviderne bøjedes. De resterende både havareredes alle.

Da hele dækket var fyldt med kulsække, tilstoppedes spygatter og afløb snart af kul, hvorved dækket fyldtes med vand. Der blev i den anledning kastet ca. 100 tons kul overbord. Agterste gniststang og telegrafnettet faldt ned.

Efter at roret var blevet surret, lykkedes det at holdet skibet op mod søen ved hjælp af skruerne. Et nødror tildannedes af rundholter, men det havde ikke tilstrækkelig styrke til at modstå de store påvirkninger.

Efterhånden trak vinden nordlig, så skibet kunne holde kurs op mod Færøerne, og da gniststangen var rigget op igen, afsendtes førnævnte radiotelegram om assistance, hvilket straks hørtes herfra.

Da skibet ikke kan gå tilbage til Holland ved egen hjælp for at tages i dok, forventer chefen, at der vil blive sendt et skib op for at afhente den største del af besætningen, samt slæbedampere, når roligere vejrlig i april-maj kan ventes.

Da skibet er blottet for fartøjer, har jeg stillet én af vore hvalbåde til dets disposition under opholdet her«.

Senere blev »Hertog Hendrik«s officerer og mandskan hentet tilbage af et hollandsk skib, mens havari-sten måtte bugseres tilbage hen på foråret.

Resten af vinteren gik med forskellige gøremål, inden »Islands Falk« vendte tilbage til København den 4. maj.

Derefter blev far chef på »Lossen« ved minespærringen i Storebælt. Men det er jo en helt anden historie.

Som en efterskrift må jeg lige nævne, at far blev udnævnt til »Kommandør af Orange-Nassau«.

Slopkisten

Grønt er godt for øjet

– Jeg førte under sidste verdenskrig en lille, gammel trampdamper, fortæller skipper Skræk.

– Den kunne kun løbe otte knob, og på en tur over Atlanten var vi som sædvanlig kommet langt agter ud for konvojen og den militære beskyttelse. Selv havde vi kun et par lette luftværnskanoner.

En morgen observerede vi en undervandsbåd agterude. Den halede hurtigt ind på os, og der var ingen tvivl om, at nu var der bud efter skibet. Vor eneste mulighed for redning var brug af fantasien og en smule sund

fornuft. Da undervandsbåden dykkede for at gøre klar til at sende sine torpedøer, hældte vi al vor grønne maling ud gennem spygatterne. Malingen lagde sig som et jævnt lag over vandet og klæbede naturligtvis til undervandsbådens periskop.

Det gik, som vi håbede. Ubådens chef kunne i periskopet ikke se andet end det grønne og troede, at han var kommet et godt stykke under vandoverfladen. Han lod båden stige, og da den var et halvt hundrede meter over vandets overflade, var det en smal sag for os at pille den ned med vort luftværnsstyks.

Instruks for turbinedrift

Denne instruks, som foreligger i et anonymt manuskript fra første verdenskrig, siges at være udarbejdet af en donkeymand, som var værnepligtig fyrbøder i torpedobåden »Tumleren« i 1911:

»Først prøver man på at få oliepumpen i gang. Hvis trykker stiger, er det fint. Begynd så på turbinen. Luk op for reguleringsspjældet ganske langsomt, så den damp, der er blevet til vand, kommer ud af det lille hul i bunden. Når der ikke er mere vand, skal afløbet stoppes ved at lukke ventilen. Når turbinen er begyndt at dreje rundt (ikke hele maskinen, kun rotoren), skal ventilen åbnes lidt igen, og så skal den lukkes igen. Hvis du ikke har gjort det allerede nu, så skynd dig.

Nu er det på tide at prøve, om du kan høre noget. Hvis det lyder godt, så er det fint, og der kan sættes mere fart på.

- se efter olien
- se efter vandet
- se efter dampen

Hvis det stadig lyder fint, kan du sætte fuld fart på.

Vent et øjeblik, og hvis den ikke er sprunget i luften, er det fint at sætte belastning på. For en sikkerheds skyld er det bedst at se efter, om der er afgang for dampen. Læg en hånd på turbinen, og hvis det føles i din arm, ligesom når dine ben sover, er det fint. Nu kan du sætte belastning på. Slut kontakten og se om det virker. Hvis det virker, er det fint.

Derefter skal du hele tiden gå rundt om turbinen og se efter om noget er galt. Hvis du ikke finder noget, er det fint. Men se efter alligevel, så chiefen tror, at du er en god mand.

Til slut et godt råd: Løb som bare fanden, hvis den springer i luften!

Skarpe øjne

Under et øvelseskryds listede torpedobåden sig frem langs med kysten og trænede mandskabet i blindsejlad. Kaptajnen opholdt sig på broen og kontrollerede de meldinger, som indløb fra bestiklukaf og radarrum. En værnepligtig ornitolog stod for tur til at betjene radaren. Hans første melding lød: »Identificeret genstand retning 230 grader. Formoder at det er en pæl«.

Chefen rettede sin kikkert mod genstanden. Det var godt nok en pæl, og der sad en måge og soled sig på den. Han besluttede at have ornitologen til bedste, og sagde med skarp stemme i mikrofonen:

– »Broen kalder radarrummet, hvorfor har De ikke rapporteret at der sidder en måge på pælen?«

Han så radarantennen blive rettet mod pælen endnu en gang, og så lød en stemme i højtaleren:

– »Rettelse til tidligere melding: Der sidder en ni måneder gammel hunmåge på pælen«.

Demokratiets risiko

Chefskiftet på ministryeren fandt sted under højtidelige former med hele besætningen opmarcheret på agterdækket. Overleveringen skete efter det militære ritual. Den gamle chef tog formelt afsked og gik fra borde under stram honnør og bådmandspiben skingren.

Den nye chef talte til sine mænd. Det mærkedes straks, at med ham var der kommet en ny ånd til borde:

– Kammerater! Lad os fra denne første dag være enige om en ting: Dette er ikke Marinens skib, det er ikke mit skib – det er vort skib!

I den efterfølgende kunstpause hørtes en stemme fra bageste række:

– Den er fin, vi sælger kassen!

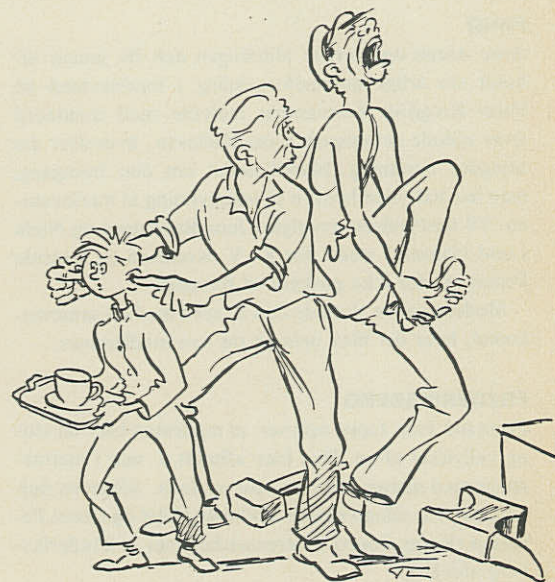
Fredens gerning

To matroser på et amerikansk slagskib stod i efteråret 1944 anklaget for begge at have sparket en admiral bagi.

Under forhøret hos skibschefen forklarede den ene, at han havde ligget og skuret dæk, da en eller anden klodsmajor havde foretaget et skridt baglæns og havde trådt ham på hans ømmeste ligtorn. Uden først at se efter, hvem der trådte, var han faret op og havde sparket vedkommende i enden.

Skibschefen vendte sig til den anden matros: – Og De har måske også en rørende historie om ligtorne?

– Nej, Sir, svarede den anden. Jeg så min kammerat sparke admiralen, og så troede jeg, at krigen var forbi.

Fra afdelingerne

Afdelingsjubilæer i slutningen af 1978

- 20. september: Nakskov - 65 år.
- 14. november: Fredericia - 60 år.
- 21. november: Nykøbing F - 65 år.
- 23. november: Hillerød - 50 år.
- 2. december: Vordingborg - 40 år.
- 13. december: Nyborg - 65 år.

EBELTOFT

»Kabysrygtet« fortæller, at sæsonen blev afsluttet med et par gode kammeratskabsaftener. Sidste gang var den 27. april, hvor der blev vist nogle film om de store sejlskibe.

Marinestuen har atter fået gode gaver, blandt andet et granathylster fra »Herluf Trolle« og en gammel kanonkugle.

Afdelingen virker fremdeles med udadvendte aktiviteter. Udover et nyt energisk fremstød for at fremme fregatten Jyllands interesser har afdelingen således stillet sig som sponsor og arrangør for en udstilling i slutningen af juni med smukke akvareller af kunstmaleren Carl Adser, fortrinsvis med motiver fra omegnen af Ebeltoft.

FANØ

Arne Aarøe oplyser, at afdelingen den 28. januar afholdt sin årlige generalforsamling i marinestuen på Fanø Krogård. Formanden indledte med mindeord over afdøde orlogsgast Hans Kalleisen, hvorefter der aflagdes beretning, blandt andet om den fremgang, man har haft med hensyn til udsmykning af marinestuen. Til bestyrelsen nyvalgte Jens Rasmusen og Niels Lund Hansen i stedet for K. V. Knudsen og Laurids Pedersen, der ikke ønskede at fortsætte.

Mødesæsonen sluttede den 8. april med en sammenkomst, hvor der blev optaget tre nye medlemmer.

FREDERIKSBERG

Formand Peer Jappe oplyser, at majfesten blev en stor og vellykket aften. Den blev afholdt 6. maj i marinestuen med damer, luksusplatte og dans. Aftenens højepunkt var udnævnelsen af Oliver Holst og Court Petersen (Køler Court) til æresmedlemmer af Frederiksberg afdeling.

Der mindes i øvrigt om, at Court Petersen fylder 60 år den 13. september.

Af bladet »Skum for Boven« fremgår, at afdelingen den 1. april holdt hovedrengøring efter reparationer i marinestuen. Fem timers koncentreret afstøvning og spuling sluttede med en velfortjent frokost.

Der er etableret kontakt med foreningen »Flottans Män« i Kristianstad som venskabsby, og man regner med, at det vil resultere i gensidige besøg i sommerens løb. Desuden har man planer om at starte hårdt op i september med kammeratskabsaftener og en sejltur med Marinehjemmeværnet til Middelgrunden.

Skyttelavet er godt kørende. Man råder nu over mange fine skytter, fire rifler og adgang til skydebaner i Ryparken hver fredag aften sommeren igennem. Vintersæsonen sluttede den 9. maj på Østerbros skydebaner, hvor formand Peer Jappe blev suveræn vinder.

FREDERIKSHAVN

Afdelingen lykønsker til runde fødselsdage: 3. nov.: Ralf Andersen, 60 år. 31. dec.: Carlo Rasmussen, 50 år.

GENTOFTE

Arne Kaldahl har udsendt meddelelse om, at afdelingen tirsdag den 25. april havde en sammenkomst for medlemmer med damer og venner. Programmet omfattede god mad samt et foredrag med lysbilleder af museumsinspektør O. Crumlin Petersen fra Vikingskibshallen i Roskilde.

GLOSTRUP

Maj-nummeret af »Så til Søs« meddeler, at udflugten til Malmö i anledning af 10 års venskabs-jubilæum med Flottans Män blev meget vellykket med over 100 deltagere, heraf 49 fra Glostrup. Det foregik på hjemmeværnshallen i Limhamn. I dagens anledning blev formanden og kassereren for Flottans Män i Malmö udnævnt til æresmedlemmer af Marineforeningens Glostrup-afdeling.

Skyttelavet sluttede sæsonen den 29. april med fre-gatskydning og afslutningsfest med damer.

En lykønskning sendes til runde fødselsdage: 11/8: Palle Lundstrøm, 50 år. 13/8: Preben Henriksen, 50 år. 3/9: Villy Christensen, 60 år (Villy har været medlem af

afdelingen i 32 år og af bestyrelsen i 14 år). 12/9: Ole Johannessen, 60 år. 25/9: Børge Kjeldbjerg, 60 år.

HORSENS

Formand Hans Møller rapporterer, at afdelingen den 28. februar holdt sin traditionelle fællesspisning med efterfølgende generalforsamling på Restaurant Kronborg.

HØRSHOLM

Palle Borgfjord rapporterer, at generalforsamlingen den 23. februar forløb uden sensationer. I stedet for Poul Christiansen, der ikke ønskede at fortsætte i bestyrelsen, indtrådte Bendt Petersen.

Lørdag den 11. marts afholdtes karneval med stor succes og et halvt hundrede deltagere, som havde gjort en hel del ud af kostumenre. Den følgende dag deltog medlemmer af afdelingen i kransenedlæggelse i Roskilde Domkirke.

Vintersæsonens ulkeaftener i marinestuen sluttede den 2. marts med blandt andet præmieuddeling i billardturneringen, der blev vundet af Freddy Neksø.

34 medlemmer deltog den 26. maj i en udflugt til København med besøg i Cirkus Benneweis, og 4. juni havde man et lignende antal deltagere i en dejlig skovtur. Den gik til torpedostationen Kongsøre, hvor man blev godt modtaget, og hvor formanden for marineforeningens afdeling i Nykøbing S havde sørget for, at der var arrangeret rundvisning og en sejltur på fjorden. Bagefter tømtes den medbragte madkurv, og der blev også danset, før turen gik hjem til Hørsholm.

Som det ses, ligger afdelingen ikke i dvale om sommeren. Der er endda yderligere et arrangement på programmet: Fregatskydningen i samarbejde med Hille-rød afdeling. Den vil i år finde sted 19. august i Ådalsparken i Kokkedal.

Afdelingen lykønsker til runde fødselsdage: 27. juli: Arne Hansen, 50 år. 19. august: Jørgen Larsen, 55 år. 7. september: Lasse Cortsen, 70 år. 27. november: Ejner Petersen (æresmedlem af afdelingen), Humlemarken 30, Espergærde, 80 år.

KERTEMINDE

Afdelingen sender en lykønskning til tre medlemmer i anledning af runde fødselsdage: 25. september: Aksel Nielsen, 60 år. 15. oktober: Villy Johnsen, 50 år. 18. november: Carl Evald Nielsen, 75 år.

KOLDING

Mogens Burcharth oplyser, at afdelingen den 18. maj havde sammenkomst i marinestuen på Staldgården, hvor man til underholdning havde fremskaffet den nye

Marinehjemmeværnsfilm, produceret i anledning af dette værns 25 års jubilæum i 1977. Mogens Burcharth tilføjer, at det er en særdeles god film, som kan anbefales til andre afdelinger. Det var en interessant aften med godt fremmøde.

KONGENS LYNGBY

Der er kommet brev fra afdelingens næstformand, Mogens Jacobsen, som fortæller, at den årlige sommerfugleskydning fandt sted på Lottenborg den 4. juni. Medlemmer med damer var mødt kl. 08.15 for at søge audiens hos den afgående fuglekonge, Ole Fonager. Også kammerater fra Halmstad var kommet til stede. Efter et udmærket traktement begav man sig til Lottenborg, hvor formanden overgav kommandoen til Hans Excellence, Grev Christian af Rosenborg, der fører værstraditionen videre efter sin far, Arveprins Knud.

Skydningen startede kl. 10.30 og forløb planmæssigt, afbrudt af frokostpausen, hvor der ikke bare blev spist, men også lyttet til smukke ord fra formanden, næstformanden og Halmstad-vennernes ordførende. Et mangeårigt medlem, O. Bøje, takkede fuglekongen for at have røgtet sit hverv godt i det forløbne år.

Ny fuglekonge blev Grev Christian af Rosenborg, og kronprins blev Harry Mosberg. Efter at den nye fuglekonge havde inviteret på den traditionelle omgang, takkede formanden for en god dag.

Afdelingen lykønsker Poul Theil Hansen, som den 22. september fylder 50 år.

KORSØR

Fra bladet »Kompasset« har vi plukket den nyhed, at afdelingen har startet et fodboldhold. Foreløbig var det dog kun med henblik på en »showkamp«, der blev spillet ved et sommerstævne den 20. juni mod grundejerforeningen Tårnborgh. Resultatet af kampen er endnu ikke oplyst. Afdelingen har indkøbt et antal T-shirts med påtrykt marineforeningsemblemet. De sælges til medlemmerne for kr. 25,- pr. stk.

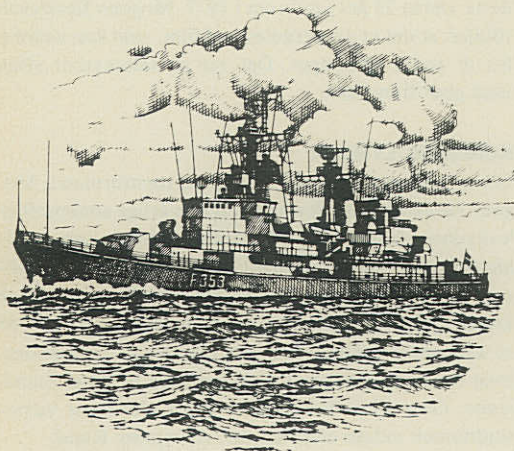
I anledning af, at flådestation Korsør den 8. juli holder åbent hus benytter afdelingen også lejligheden til at få lidt public relation ved at åbne marinestuen for offentligheden fra kl. 09.30 til ca. kl. 15.00.

Afdelingen lykønsker Tage Faurbye, som den 17. juli fylder 50 år.

KØBENHAVN

Bladet »Udkiggen« oplyser, at afdelingen har sat en ny platte i produktion. Den vil blive færdig ca. 1. september og vil som motiv få fregatten »Herluf Trolle«, søsat 1965. Det oplyses i øvrigt, at afdelingen har fået fem nye medlemmer – og til fem af de gamle sendes en lykønskning i anledning af rund fødselsdag: 24/7: Bertil Zimmermann, Belsing, 50 år. 5/8: Kjeld G. Christen-

HERLUF TROLLE

Motivet på Københavns-afdelingens nye platte.

sen, 70 år. 7/8: Carl E. Jung, Glostrup, 60 år. 10/8: Ejnar L. Frandsen, 75 år. 16/8: Arne Greve, Ebeltoft, 60 år.

KØGE

E. Franch meddeler, at afdelingen har haft den store sorg at miste en god kammerat, Karl C. Jensen, som gennem mere end 25 år var formand for afdelingen. Den 6. februar i år blev han efter sin fratrædelse udnævnt til æresmedlem af afdelingen som tak for sin gode indsats.

Den 11. juni afviklede afdelingen sin fregatskydning i frisk sommervej. Anført af et musikkorps bestående af tidligere gaster fra Søværnets Tambourkorps begav man sig til sidste års fregatkaptajns bolig for på behørig vis at ledsage ham til skydebanen i Skipperkroens have. Skydningen til fregatten blev afbrudt ved middagstid, hvor man samledes til skafning med gæster fra Haslev afdeling. Efter optagelse af to nye medlemmer fortsatte man skydningen, til fregatten var sænket. Årets nye fregatkaptajn blev Niels Rasmussen.

Med forsinkelse sender afdelingen en lykønskning til et mange-årigt trofast medlem, Niels Christensen, som den 19. maj fyldte 70 år.

RANDERS

Fra sekretær Ejnar Christensen er modtaget et avisudklip fra Amtsavisen Randers med oplysning om at servicechef Palle Bjerg Madsen fyldte 50 år. Palle Bjerg Madsen er et alsidigt menneske, som altid har interesseret sig for unges uddannelse på forskellige områder. Også Marineforeningens Randers-afdeling har gennem mange år trukket på hans arbejdsevner, blandt andet gennem et mangeårigt formandsskab for skyttelavet.

Afdelingen sender desuden lykønskninger i anledning af flere runde fødselsdage: 16/7: Svend Poulsen, 60 år. 24/7: Hjalmar Fahlberg, 75 år. 18/10: Leif Nørgaard, 50 år.

ROSKILDE

Det lokale medlemsblad for Marineforeningens kegleklub i Roskilde oplyser, at afdelingen nu tæller 170 medlemmer. Der er en stadig stigende tilgang af nye kammerater. En væsentlig årsag hertil må nok tilskrives det nye indbydende samlingssted i Hersegade. I øvrigt har generalforsamlingen vedtaget, at alle folke- og invalidepensionister vil være kontingentfri fra 1. januar 1979.

Blandt forårets arrangementer kan nævnes en sammenkomst 6. april med skafning, film og foredrag. Emnet var blandt andet det gamle Gedser Rev Fyrskib i Nyhavn. Emnet blev fulgt op søndag den 9. april med indbydelse til en udflugt til Nyhavn med rundvisning på fyrskibet.

Et stort arrangement var forberedt den 10. juni, da man havde indbudt til »distriktsstævne« i Roskilde med deltagelse fra udenbys afdelinger. Kvindelige Marineres Tambourkorps, som om formiddagen havde spillet i byens gader i anledning af, at en maritim udstilling var åbnet nogle dage tidligere, spillede om eftermiddagen for Marineforeningens deltagere, da de samledes ved Roskilde Roklub. Her var lejlighed til at aflægge besøg på en hjemmeværns-kutter, og derefter var deltagerne på en halvanden times sejltur med veterandampskibet »Skjelskør«. Om aftenen var der fælles-spisning i roklubben og dans.

På eftersommerens program står blandt andet fregatskydning den 13. august og kegleklubbens 40 års jubilæum. den 2. september.

SAMSØ

Aktiviteterne har i den senere tid været forholdsvis begrænsede. I efteråret afholdtes et ålegilde med deltagelse af damer og med efterfølgende dans.

Ejnar Buch oplyser, at generalforsamlingen afholdtes den 1. april kommitteret med spisning, dans og godt humør. På selve generalforsamlingen skete ikke andet nyt, end at han selv blev valgt til ny formand for afdelingen.

SILKEBORG

Generalforsamlingen den 14. februar var vellykket med livlig debat, skriver Erik Gundberg. Der var genvalg til bestyrelsen og uddeling af jubilæumstegen. Fremhæves må 60 års tegnet til S. Bøgh-Sørensen.

I begyndelsen af marts afholdtes den årlige fælles skydning, og i samme tidsrum var afdelingen med til at

arrangere en vellykket udstilling om Søværnet på Hotel Strada. Der er planlagt sommerudflugt den 2. juli (en rundtur på Mols) og deltagelse i et foredrag på SOK den 5. september.

SKANDERBORG

Af et cirkulære fra Bergh-Hansen fremgår, at der den 10. juni afholdtes fregatskydning ved det sædvanlige batteri i Vester Mølle-skoven.

SLAGELSE

Maj-nummeret af det lokale blad oplyser, at påskefesten den 23. marts samlede 34 mennesker til spising, afslutning på pilespilskonkurrencen og dans til over midnat. Desuden har man haft et par ulkeaftener med god mad og hygge på programmet.

STEVNS

Afdelingen havde den 19. juni bestået i 50 år og afholdt i den anledning en reception i sin gamle, særprægede marinestue på Hotel Stevns, meddeler sekretær E. Sorner. Marineforeningens fortjenstblem for damer blev i dagens anledning overrakt til værtinden, fru Teilmann-Møller.

Afdelingens bestyrelse med formand K. W. Jensen i spidsen tog i formiddagens løb mod talrige gratulanter, der overbragte hyldelse og gaver. Formanden for Køge afdeling, Erik Franch, skænkede en forgyldt kopi af den store medalje, som blev slået i anledning af Slaget i Køge Bugt (ud for Stevns). Formanden for den tidligere Fakse-afdeling, Peter Frost, skænkede en marinekarabin af sjældent type, og chefen for Stevnfortet, kommandørkaptajn K. V. Raabye, havde medbragt et jubilæumskrus.

Særligt glad blev man over gaven fra orlogskaptajn S. V. Thorlund Nielsen, tidligere næstkommanderende på Stevnfortet samt landskasserer og landssekretær i Marineforeningen. Det var hans gallauniform, som vil blive placeret i montre i marinestuen.

Blandt gratulanterne sås også borgmester Ebdrup fra Stevns kommune og repræsentanter for Garderforeningen.

ÅLBORG

Med højt humør og sang afholdt afdelingen sin årlige skovtur i slutningen af maj, fortæller sekretær Christian Thomsen. Turen gik via Dronninglund Storskov til Flagenskjold Kro, hvor de 75 deltagere indtog en god portion stegte ål med tilbehør. Blandt deltagerne var blandt andet formanden for Skjern afdeling. Han benyttede den højtidelige lejlighed til at skænke Ålborg afdelingen en sjælden gave: Skjern-nøglen. – Der blev danset til ud på de små timer, hvorefter turen igen gik til Ålborg.

ÅRHUS

Afdelingen ønsker til lykke med runde fødselsdage: 29/8: Amdi B. Amdisen, Højbjerg, 65 år. 5/10: Lars Marstrand Nielsen, 75 år. 5/10: H. Baastrup, 65 år. 21/10: Carl P. Mortensen, 65 år. 4/11: Villy Rasmussen, 60 år. 28/11: Egon Strogstrup, 60 år. 12/12: Svend Erik Olsen, Riisskov, 50 år. 27/12: Ejnar Nygaard, Riisskov, 75 år.

Skaf et nyt medlem

Klip nedenstående blanket ud.

Udfyld blanketten, som desuden skal underskrives af ansøgeren og hans proponent.

Send blanketten til formanden for den afdeling, hvor det nye medlem søger optagelse.

OPTAGELSESBLANKET

Fulde navn

Fødselsdag
og -år

Livsstilling

Bopæl
(nøjagtig
postadr.)

Evt. hvilken
årgang

Evt. udkom-
manderet med

Har De tidligere været medlem af en Marineforenings-afdeling og da hvilken?

Hvorlænge?

Proponent

Underskrift

Indsendt / 19

Maritim litteratur

Norske Båter, bind I

Forfatteren er Göthe Göthesen, som i første bind omtaler sydnorske sejlforende træbyggede brugsfartøjer, blandt andet Listerbåden, Hvalerskøjten, Arendalskøjten og Risørskøjten. Af særlig interesse for danske læsere er beskrivelsen af Peter Norden Sollings indsats samt den uovertrufne Colin Archer, efter hvis tegninger man bygger sejlbåde den dag i dag. 160 s., stort format, rigt, ill., kr. 195,00. Grøndahl & Søns Forlag, Oslo. I kommission hos Høst & Søn, København.

The Victorian and Edwardian Navy

En dejlig billedbog med masser af gamle maritime fotos fra Royal Navy, samlet og kommenteret af John Fabb med introduktion af A. C. McGowan fra National Maritime Museum. Det er ikke skibene, men sømændene og livet om bord, der dominerer. Enkelte fotos er fra før 1850. 128 s., ca. kr. 68,00. Batsford, London.

Nortraships Flåte I-II

Orlogskaptajn Jon Austung Hegland, som deltog under hele søkrigen 1940-45, er mester for dette storværk om den norske handelsflådes krigsindsats under Nortraships administration. Man følger de norske skibes og søfolks aktivitet under søkrigens udvikling på de forskellige frontafsnit, og i tilgift findes komplet register over samtlige 1081 skibe administreret af Nortraship. Af disse gik 570 tabt sammen med ca. 4.000 norske søfolk. Samtlige krigsforlis er omtalt. Illustreret med talrige fotos og et kortmateriale. Bind I-II 776 s., N.kr. 325,- netto. Dreyers Forlag, Oslo.

Skibets kavalkade I

Admiral E. J. Saabye står for teksten i den store billedbog, hvor 45 helsides farveplancher udført af Stig Bramsen og Niels Jønsson fortæller om det træbyggede sejlskibets udvikling fra oldtiden til slutningen af 1800-tallet. Som eksempler er fra de senere perioder valgt en række navngivne skibe. Alle ses de fra siden og uden vand. Det sidste århundredes skandinaviske sejlskibstyper savnes. 96 s., kr. 105,00. Politikens Forlag.

Hvor skal vi sejle hen

Mogens Jensen har redigeret denne samling af beretninger om langture med fritidsfartøjer af forskellig type og størrelse. Selv fortæller han om en tur gennem svenske kanaler med motorbåd, medens læge Tage Voss bidrager med beretningen om en rejse med en 15 fods jolle fra Lysekil til Espergårde. Andre rejser går så langt som til Færøerne, til Ålandsøerne og (gennem Europa) til Middelhavet. 189 s., ill. kr. 47,50. Point Publishing.

Kærligheden, kildevandet og det blå ocean

Med vekslende besætninger af landkrabber har Troels Kløvedal besejlet verdenshavene og besøgt mange lande med den 72 år gamle yawl »Nordkaperen«. Han sejlede tidligere som elektriker i handelsflåden, hvis klassedelte mønster ikke passede til hans gemyt. Til gengæld har han fundet sig selv og den attræde menneskelighed blandt frihedssøgende på alverdens kyster og inden for det lille fartøjs skanseklædning. Kløvedal er digter, og en fortrinlig fortæller. 240 s., ill., kr. 88,00. Gyldendal.

Redningsvæsenet – 125 år

I 1977 havde det danske redningsvæsen eksisteret i 125 år, og toldinspektør Robert Svalgaard har i den anledning udarbejdet bogen, som i spredte glimt giver et billede af strandinger på Jyllands vestkyst og af de aktiviteter, der sættes i værk for at redde menneskeliv og for at bjærge skibene og deres ladninger. Et fortrinligt billedmateriale ledsager omtalen af redningsfolk, strandfogeder, bjærgelav, dykkerselskaber, politi, talfunktionærer m.fl. 107 s., Museet for Thy og Vester Hanherred, Thisted.

Schlachtschiff Scharnhorst

Den tyske søofficer Heinrich Bredemeier gjorde selv tjeneste om bord i slagskibet »Scharnhorst« indtil kort før skibet blev sænket. Her fortæller han skibets historie, fra det blev søsat i 1936, indtil det i december 1943 blev sænket under dramatiske omstændigheder i Polarhavet. Bredemeier fortæller usentimentalt, men underholdende. 288 s., ill., ca. kr. 91,00. Koehler, Herford.

Tirpitz – The Floating Fortress

David Brown beretter om det tyske slagskib »Tirpitz«, som blev kølstrakt i 1937, og som efter prøvesejladsen i 1941 lå en årrække i norske fjorde, og skabte en trussel for de allieredes konvojer til Murmansk. Efter 13 luftangreb blev den endelig tværet ud i november 1944. Illustreret med over 200 fotos. 160 s., ca. kr. 106,00. Arms & Armour Press, London.

Sejl bedre

En flot illustreret begynderbog for fritidssejlere, skrevet af australieren Lou d'Alpuget i dansk oversættelse ved Henning Læssøe assisteret af Preben Skaaning. Tegninger af Jack Earl og redaktion af danske fotos ved Wilhelm Krause. Grundig instruktion i håndtering af små fartøjer, praktisk sømandskab og prioritering af sikker sejllads er hovedtemaerne. Gennem tekst og billeder får begyndere og viderekomne givet en masse praktiske detaljer ind med skeer. Stort format, 96 s., kr. 78,50. Lademann.

